

**INSTITUTT FOR SAMMENLIGNENDE POLITIKK:
UTDANNINGSMELDING 2010**

1. Generell omtale av studietilbudet ved instituttet

Tabell 1. Antall studieprogram				
	2007	2008	2009	2010
Årsstudium	0	1	1	1
Bachelorprogram	1	1	1	1
Integr. master/profesjon	-	-	-	-
2-årig master	1	1	1	1
Studieretninger				
Sum	2	3	3	3

Institutt for sammenlignede politikk deltar i syv studieprogram:

- Bachelorprogrammet i sammenlignende politikk
- Bachelorprogrammet i politisk økonomi (sammen med Institutt for økonomi)
- Bachelorprogrammet i Europastudier (sammen med Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap – AHKR)
- Bachelorprogrammet i Latin-Amerikastudier (sammen med Institutt for fremmedspråk, Institutt for geografi og Institutt for sosialantropologi)
- Bachelorprogrammet i USA studier (samen med Institutt for fremmedspråk, og Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap – AHKR)
- Masterprogrammet i sammenlignende politikk.
- Årsstudium i sammenlignende politikk

Når det gjelder de tre tverrfakultære studieprogrammene (bachelorprogrammene i Europastudier, Latin-Amerikastudier og USA-studier) vedtok HF-fakultetet i juni 2010 å legge ned disse programmene med virkning fra 2011. Det vil si at det høsten 2010 var siste gang det ble opptatt nye studenter på disse programmene. Instituttet vil overta og videreføre et eget bachelorprogram i Europastudier (i samarbeid med Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap-AHKR). Første opptak på det nye bachelorprogrammet i Europastudier vil skje høsten 2011. Instituttets bidrag til bachelorprogrammet i Latin-Amerikastudier, det engelskspråklige SAMPOL 220 Political Development in Latin America vil bestå som et frivillig 15 studiepoengskurs på 200-nivå. Instituttets bidrag til

bachelorprogrammet i USA-studier, SAMPOL 112: Politikk i USA, hadde status som et obligatorisk 15 studiepoengs 2.semesterkurs for studentene i bachelorprogrammet i USA-studier. Vårsemesteret 2011 er siste gang SAMPOL 112 blir gitt som obligatorisk kurs på 100-nivå. Instituttet ønsker å jobbe med mulighetene for å forvandle kurset Politikk i USA til et valgfritt kurs på 200-nivå.

Tabell 2. Antall emner fordelt på nivå				
	2007	2008	2009	2010
Bachelor	17	17	13	13
Master	11	10	9	6
Videreutdanning	4	5	7	7
Sum	32	32	29	26

Som vi ser av oversikten, sto Institutt for sammenlignende politikk oppført med totalt 32 emner i 2007 og 2008. Dette var ikke reelle tall, siden en del av disse emnene var såkalte ”sovende emner”, som ble fjernet fra porteføljen vår ved å melde det inn som studieplanrevisjon i april 2009. Med tilføyelsen av emnet SAMPOL 220 til vår emneportefølje i 2009 er det totalt 13 emner på bachelornivå og 6 emner på masternivå.

Forventningene om raskere gjennomstrømming på masternivå har resultert i betydelig omorganisering av masterprogrammet og med et fortsatt høyt forholdstall mellom fast vitenskapelig ansatte og antall studenter, 77 på masterprogrammet og 233 på bachelorprogrammet, har dette uten tvil gått på bekostning av den tid som kan vies til forskning og har hatt betydning for mulighetene for å gjennomføre forskningsprosjekter etter planen. Det høye antallet avlagte eksamener i instituttets emner, for 2010 totalt 1101 (inklusive EUR 101 og MET 102), er også med på å øke arbeidsmengden. Selv om omleggingen av masterprogrammet med opptak én gang i året, som ble innført fra og med høsten 2008, har frigjort noe undervisningstid, er på den annen side eksamensavviklingen nå en kontinuerlig prosess, mens den tidligere var konsentrert til slutten av hvert semester.

Kvalitetsreformen har medført en betydelig og permanent økning i ressursene som brukes på undervisning. Kravene til evalueringer, koordinering av emneundervisning og seminarer, kvalitetssikring ved ekstern sensur, internasjonaliseringstiltak og rapporteringsrutiner legger beslag på store tidsressurser som går på bekostning av den tid som kan vies til forskningsvirksomhet.

2. Kvalitativ omtale av studie- og studentstatistikk

2.1 Vurdering av resultatopptak med utgangspunkt i studentstatistikken i tabellene under.

Tabell 3. Søknadstall, opptak og studenttall 2010						
Program:	Studie- plasser	Antall søkere	Endr 09-10*		Ja-svar (inkl.L OK)**	Fremmøte *** (inkl. LOK)
Årsstudium	24	56	5		21	18
Bachelorprogram	90	181	35		110(132)	102 (123)
Integr. master/profesjon						
Sum Samordna opptak	104	237				
Mastergrad	45****	67	16		32	30
Videreutd.						
Profesjon						
Sum utenom SO	45	67				

* Endr. 09-10 er endring i antall søkere.

** Ja-svar er søkere via samordnet opptak.

*** Semesterregistrerte studenter med opptak på de ulike program høst 2010.

**** Antall tilbudsbrev

Opptakstallene ved Institutt for sammenlignende politikk er relativt stabile. Opptaksrammene ved Institutt for sammenlignende politikk oppleves som tilfredsstillende når det gjelder bachelornivået. Vi hadde 181 søknader til 90 studieplasser på bachelorprogrammet høsten 2010. Dette betyr at vi er sikret studenter med relativt gode karakterer og trolig også god motivasjon for å begynne på faget. Når det gjelder mastersøknader hadde vi 67 søkere høsten 2010, altså 16 flere søkere enn høsten 2009. Av de 67 som søkte opptak til masterprogrammet fikk 45 tilbud. Av disse 45 takket 32 ja til studieplass. Det vil si at 13 takket nei. Som et ledd i å skaffe oss informasjon om rekrutteringen til masterprogrammet ønsker derfor instituttet i forbindelse med opptaket på masterprogrammet høsten 2011 å finne ut mer om årsakene til at studenter takker nei til tilbudet om studieplass på masterprogrammet.

Tabell 4.* Gjennomføring og frafall for nye studenter (som har levert obligatorisk arb. krav og/eller møtt på eksamen), kull 2010

Program	Nye studenter Høst 2010	Registrert på sampelemner Høst 2010 (reg. på ikke- sampol emner)	Registrert Vår 20 11	Registrert på sampelemner Vår 2011 (reg. på ikke- sampelemner)	Permisjon	Overgang	Sluttet
Årsstudium	17	15(2)	13	11(2)	0	0	4
Bachelor	99	95(3)	98	86 (8***)	4	4	1
Master	29**	29	29	26****	0	0	0

* Nye studenter er operasjonalisert som studenter som ble tatt opp på årsstudium, bachelorprogram og masterprogram høsten 2010 og som har levert minst ett obligatorisk arbeidskrav og/eller har møtt til en eksamen. Studenter som har semesterregistrert seg, men som ikke har levert arbeidskrav eller møtt til eksamen er ikke tatt med i tallmaterialet. Vi har kontrollert hver student som tilhører kull 2010 høst i student samlebilde i FS. Tabellen gir et *grovt* bilde på det reelle frafallet.

** Inkludert i tall for nye masterstudenter er to studenter som ikke leverte arbeidskrav og/eller møtte til eksamen høsten 2010, men som er eksamensoppmeldte i henhold til utdanningsplan vår 2011 og én student med opptak høsten 2009 og som er i permisjon frem til høsten 2010.

*** Studenter som har meldt overgang til annet studieprogram regnes med i kull 2010 og inngår i antall studenter som har meldt seg opp i ikke-sampelemner.

**** Tre studenter er på utveksling vår 2011.

Beregning av "fracfall" har mange feilkilder, og "fracfalls"-tallene er ofte sterkt misvisende. Som student er det små kostnader forbundet med å melde seg på et program, for så aldri å dukke opp eller begynne på programmet. En student som aldri har begynt kan pr. definisjon ikke "falle fra". Et riktig bilde av fracfall må derfor dreie seg om å avdekke/beregne andelen studenter som ikke fullfører av de studentene som faktisk begynner på et program. Dette har vi forsøkt å gjøre i Tabell 4. For å få et reelt mål på hvor mange semesterregistrerte studenter som faktisk har begynt på et program har vi operasjonalisert nye studenter som "studenter som ble tatt opp på årsstudium, bachelorprogram og masterprogram høst 2010 og som har levert minst ett obligatorisk arbeidskrav og/eller har møtt til en eksamen". Studenter som har semesterregistrert seg, men som ikke har levert arbeidskrav eller møtt til eksamen kan derfor ikke sies å ha begynt på programmet og er således ikke tatt med i tallmaterialet for å beregne fracfall.

Når det gjelder årsstudiet, er 13 av de 17 studentene som ble opptatte høsten 2010 fortsatt registrerte våren 2011. 4 studenter har således falt fra våren 2011. På bachelorprogrammet er det kun én student som har sluttet, og på masterprogrammet er det ingen som har sluttet. Det reelle frafallet fra 1.semester til 2.semester blant nye studenter som vist i Tabell 4 må derfor sies å være ikke-eksisterende eller høyst marginalt.

Tabell 5. Studiepoengproduksjon pr. student

Nivå	Studiepoeng	pr	Studiepoeng	pr	Gjennomføring%***
------	-------------	----	-------------	----	-------------------

	student 09*	student 10	
Årsstudium	22,3**	44,5	45,0****
Bachelornivå	46	43,8	77,8
Masternivå	41	46,6	88,9
Sum	44,9	44,3	
Derav videreutdanning			
(Spesifiser nivå)			

* Total studiepoengproduksjon delt på semesterregistrerte studenter.

** Tall kun for høstsemesteret 2009.

*** Gjennomføring måles som antall studiepoeng bestått mot antall studiepoeng studenten har i utdanningsplanen sin. For eksempel vil en student som har planlagt å ta 90 studiepoeng i utdanningsplanen ha en gjennomføringsprosent på 33 selv om studenten har hatt full progresjon (30 studiepoeng), noe som er normert som 100 prosent gjennomføring.

**** Tall for høstsemesteret 2010.

Når det gjelder studiepoengproduksjonen viser Tabell 5 at Institutt for sammenliknende politikk ligger over fakultetets måltall. Antall studiepoeng pr. student er i 2010 43,8 på bachelornivå og 46,6 på masternivå.

Nivå	Kandidater 2010	Normert tid 10	Kandidater 2009
PPU			
Bachelor 3 år	56		45*
Bachelor 4 år			
Master 2 år	20	10**	25
Integr. master/profesjon			
Sum	76		70

* Kandidater totalt (både studenter som har tatt ut vitnemål med gammel gradsbevis og studenter som har tatt ut vitnemål med ny gradsbevis).

** Kilde: FS (Student samlebilde).

Det er fire innleveringsfrister for masteroppgaven i året. I løpet av 2009 fullførte 25 kandidater mastergraden i sammenliknende politikk, og i løpet av 2010 fullførte 20 kandidater mastergraden i sammenliknende politikk. Instituttet jobber kontinuerlig med å opprettholde kandidatproduksjonen i tråd med kravene til normert studieprogresjon.

3. Generell kvalitativ presentasjon av resultat, planer, utfordringer og prioriteringer

3.1 Status for oppfølging av fakultetsstyrets mål og prioriteringer i inneværende år:

Institutt for sammenliknende politikk løser sine undervisningsoppgaver på en god forskningsmessig og pedagogisk måte. Instituttet jobber kontinuerlig med å holde en så god balanse som mulig mellom emneportefølje og tilgjengelige undervisningsressurser.

Tabell 7. Frafall på masterprogrammet 2007 og 2008

Antall studenter registrert på masterprogram kullene vår og høst 2007 og vår og høst 2008	Antall fullført	Antall sluttet	Antall som ikke har avlagt studiepoeng på programmet	Studenter på kull 2008 som fortsatt er aktive
57	38	7	10	2

Kilde: FS

Når det gjelder frafall og studiegjennomføring er det ønskelig med bedre informasjon og mer presise mål på reelt frafall. I Tabell 4 har vi gjort et forsøk på å beregne frafall for nye studenter mellom 1.semester og 2.semester ved å operasjonalisere disse som ”studenter som ble tatt opp på årsstudium, bachelorprogram og masterprogram høsten 2010 og som har levert minst ett obligatorisk arbeidskrav og/eller har møtt til en eksamen”. I Tabell 7 har vi sett nærmere på masterstudentene som ble tatt opp i 2007 t.o.m. høsten 2008.

Tabell 8. Studiestatus i vårsemesteret 2011 for studenter tatt opp på årsstudium i sammenliknende politikk høstsemester 2009 og vårsemester 2010

Antall studenter med overgang til bachelorgrad sammenliknende politikk	Antall studenter med opptak på andre studier ved UiB	Antall studenter som sluttet etter å ha tatt, eller prøvd å ta, 60 studiepoeng	Antall studenter som sluttet etter første semester	Antall studenter som ikke avla studiepoeng på årsstudium*
8	8	6	2	6

* Studenter som ble tatt opp på årsstudiet, men som ikke begynte å studere, er også inkludert i antallet. 30 studenter tilhører studieprogrammet Årsstudium kull 2009 ifølge FS, Studentsamlebilde.

Av Tabell 8 fremgår det at 8 av de studentene som ble tatt opp på årsstudiet har begynt på bachelorgradsstudiet i sammenliknende politikk våren 2011, og at over halvparten av studentene studerer videre etter fullført årsstudium. Årsstudiet ser dermed ut til å ha en viss betydning som rekrutteringsgrunnlag for videre studier ved UiB.

Instituttet oppfatter læringsmiljøet som godt. Studentmedvirkning sikres gjennom fagutvalg og studentrepresentasjon i instituttråd, samt studentrepresentasjon i programstyrene for bachelorprogrammet og masterprogrammet, og studentrepresentasjon i undervisningsutvalget. I tillegg avholder instituttet et eget møte med medlemmene av fagutvalget hvert semester. Etableringen av fire forskningsgrupper har også ført til at flere masterstudenter knyttes nærmere til den pågående forskningen ved instituttet.

Her kan det også nevnes at Instituttet i forbindelse med de årlige Rokkan-forelesningene arrangerer en mottagelse der alumni og mastergradsstudenter inviteres til å delta. I tillegg har Instituttet planer for tre spesifikke fadderarrangement i sampolregi for nye bachelorstudenter høsten 2011: åpent hus med frokost, quizkveld og filmkveld.

Med hensyn til akademisk integrering, oppfordres studentene til å delta i instituttets fire forskningsgrupper. Når det gjelder sosial integrering, organiseres det en egen mottagelsesfest for nye masterstudenter hver høst, der disse både møter ”gamle” masterstudenter og medlemmer av den vitenskapelige staben.

Tilgang til ønskede lokaler/tider kan være en utfordring p.g.a. knapphet på store forelesningslokaler i vårt nærrområde. Vi har også opplevd en del problemer med hvordan timeplanleggingssystemet fungerer, noe som har ført til mange og hyppige endringer av timeplanene. Dette virker belastende både på den vitenskapelige og administrative staben.

3.2 Gjennomført eller planlagt aktivitet for studentaktiv forskning

Institutt for sammenliknende politikk har opprettholdt krav til bacheloroppgave med individuell veiledningsrett (fire veiledninger pr. student). Vi mener at dette (SAMPOL 250) er et svært viktig undervisningstiltak som styrker den forskningsbaserte undervisningen ved Instituttet. Vi mener det er av stor betydning at studentene gjennom dette undervisningstiltaket får direkte kontakt med en fagperson ved instituttet. Dessuten arbeider studentene med oppgaver i ulike forskningsmetoder i tilknytning til metodekurset MET 102.

3.3 Hovedfunn og oppfølging av gjennomførte program- og/eller emneevalueringer samt programsensorrapporter.

Det blir foretatt jevnlig emneevalueringer og i 2010 er det blitt gjennomført studentevalueringer av totalt sju (7) emner på bachelornivå. Som et ledd i forbedringen av metodene for emneevalueringene har instituttet siden 2009 i tillegg til evalueringsskjemaene som studentene bes om å besvare, gjennomført møter med en fokusgruppe bestående av studenter og møter med seminarlederne for å få ytterligere tilbakemeldinger av betydning for emneevalueringene. Denne endringen i opplegget for emneevaluering som innebærer bruk av fokusgrupper er et direkte resultat av rapporten fra programsensor for bachelorprogrammet.

SAMPOL 100: Innføring i sammenlignende politikk er et 10 studiepoengs valgfritt emne som inngår som en del av innføringsemnene ved Instituttet. Evalueringen av SAMPOL 100 høsten 2010 viser at det store flertallet av studentene er fornøyde eller svært fornøyde med pensum, forelesninger og seminarundervisningen i dette emnet. 72 av 134 (54 prosent) studenter svarte på evalueringsskjemaet.

SAMPOL 110: Stats- og nasjonsbygging. Institusjoner og aktører er et 30 studiepoengs emne som inngår som et obligatorisk emne i bachelorprogrammet i sammenlignende politikk. Evalueringen av SAMPOL 110 våren 2010 viser at 65 % av respondentene vurderte forelesningene som gode og 35 % som svært gode. Siden seminarundervisningen er obligatorisk i dette emnet får seminarlederne en sentral rolle i SAMPOL 110. Et eget standardisert spørreskjema til de 5 seminarlederne inngikk derfor også i evalueringen av seminarundervisningen i dette emnet. Deltagelsen i seminarene avhenger av studentene selv. Selv om 70 prosent av studentene alltid eller stort sett alltid forberedte seg godt til seminarene forberedte 30 prosent av studentene seg sjeldent eller aldri til seminar møtene. 47 prosent av studentene svarte på denne fagevalueringen.

SAMPOL 112: Politikk i USA er et 15 studiepoengsemne som er obligatorisk for studenter på Bachelorprogrammet i USA-studier. Emnet får også svært god evaluering av studentene både når det gjelder kursinnhold og forelesninger. Etter at seminarundervisningen i tidligere studentevalueringer av kurset ikke hadde oppnådd fullt så gode tilbakemeldinger, forberedte emneansvarlig i vårsemesteret 2010 et seminarhefte med et nøye strukturert og detaljorganisert seminaropplegg som inkluderte spørsmål og oppgaver som studentene måtte forberede til hver gang, samt pensumliste med relevant lesestoff til seminarene. Studentene evaluerte dette seminaropplegget svært positivt. Studentene i SAMPOL 112 ga positive

tilbakemeldinger på seminarundervisningen, men med en svært lav svarprosent (28 prosent), er det ikke mulig å knytte generelle betraktninger til dette funnet.

SAMPOL 113: Praksis i sammenlignende politikk er et pilotprosjekt som Institutt for sammenlignende politikk startet opp våren 2008. Det er et studieemne på bachelornivå som gir 20 studiepoeng. Bakgrunnen for opprettelsen av emnet var et ønske om å redusere avstanden mellom universitet og arbeidsliv, og å styrke profilen til grunnutdanningen som selvstendig, kompetansegivende utdanning. Våren 2010 var 12 studenter utplassert i praksis i følgende 12 bedrifter: Apply TB, Bergens Næringsråd, FN Sambandet Vest, Havforskningsinstituttet, Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon (KS), Maritimt Forum, NAV Hordaland, NCE Subsea, PricewaterhouseCoopers (PwC), Senter for Internasjonalisering av høyere Utdanning (SIU), Statoil Læringscenter og Sønnico Installasjon. Evalueringen av praksisfaget våren 2010 viser at faget var en suksess, med godt fornøyde bedrifter og studenter. Faget ble synliggjort blant studentene som et spennende alternativ til konvensjonelle emner når frie studiepoeng skal tas. Høsten 2010 var 9 studenter i praksis i følgende bedrifter: Bergens Næringsråd, Business Region Bergen (BRB), FN Sambandet Vest, Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon (KS), Maritimt Forum, PricewaterhouseCoopers (PwC) og Senter for Internasjonalisering av høyere Utdanning (SIU). Pilotperioden ble avsluttet ved utgangen av 2010 og høstsemesteret 2010 gjennomførte en arbeidsgruppe en sluttevaluering av prosjektet med sikte på eventuell videre opprettholdelse av praksisemnet. Det ble besluttet at praksisfaget med støtte fra SV-fakultetet skal videreføres som et ordinært studietilbud i 2011. Støtten fra fakultetet er helt sentral for fortsatt videreføring.

SAMPOL 115 : Democracy and Democratization er et engelskspråklig 15 studiepoengsemne og er ett av de obligatoriske emnene på 100-nivå. Evalueringen av SAMPOL 115 høsten 2010 viser at studentene er meget godt fornøyde med emnet og vil anbefale det til andre studenter. Viktige innholdsmessige grep for å styrke seminaropplegget ble foretatt i 2009, og seminarundervisningen får da også god vurdering av studentene. 88 av 182 (48 prosent) registrerte studenter på SAMPOL 115 høsten 2010 svarte på evalueringsskjemaet.

SAMPOL 215: EU institutions and politics gir 15 studiepoeng og er et av de valgfrie emnene på 200-nivå. Det store flertallet av studentene er fornøyde med forelesningene og emnet og vil anbefale det til andre studenter. 54 prosent av studentene svarte på evalueringsskjemaet.

SAMPOL 250: Bacheloroppgave i sammenliknende politikk gir 15 studiepoeng og går hvert semester. Bacheloroppgaven er obligatorisk for å oppnå en bachelorgrad i sammenliknende politikk. Studentene har rett på opptil 4 veiledningsmøter i løpet av semesteret, og de fleste vurderer antall veiledningsmøter som passelig. Det store flertallet av studentene er fornøyde eller veldig fornøyde med veiledningen. Emnets læringsutbytte vurderes som høyt av 66 prosent av respondentene og som svært høyt av 30 prosent av respondentene. Vel 54 prosent av studentene svarte på evalueringsskjemaet.

Studentevalueringene viser at seminarundervisningen i enkelte tilfeller ikke har fungert tilfredsstillende. Instituttet jobber derfor kontinuerlig med å forbedre seminarundervisningen. Innsatsen settes inn på to plan. For det første, har instituttet satt i verk tiltak for å forbedre den løpende kontakten mellom de emneansvarlige og seminarlederne. For det andre, har instituttet satt inn store ressurser på å totalstrukturere det programmessige innholdet i seminarene gjennom utarbeidelse av detaljerte seminarhefter for de enkelte emnene, slik at både seminarledere og studenter på forhånd vet hva som blir forventet av dem av oppgaver i

seminarene. Instituttet jobber kontinuerlig med å forbedre seminarundervisningen, bl.a. ved at seminarlederne gis en tettere oppfølging av seminaradministrator.

3.4 Øvrige studiekvalitetstiltak på instituttnivå

I forbindelse med studieplanendringer som ble gjennomført i 2010 ble det foretatt en endring i anbefalt studieløp på bachelornivå. Studentene anbefales nå å skrive bacheloroppgaven i sammenliknende politikk (SAMPOL 250) i siste semester. Dette betyr at studentene vil ha et både bredere og dypere faglig fundament før de går i gang med arbeidet med bacheloroppgaven. Dette kan forventes å resultere i bedre bacheloroppgaver.

Som et ledd i kvalitetssikringsarbeidet har instituttet alltid ekstern sensur på alle emneeksamener. Dette krever betydelige ressurser, men det har høy prioritet. Det viser seg imidlertid at det er arbeidskrevende å rekruttere sensorer. Kravene til at sensor skal utarbeide begrunnelser for karakteren gjør at mange opplever dette som en ekstra belastning, selv om det er lagt inn som en del av honoreringen. Institutt for sammenliknende politikk mener at ekstern sensur bør brukes i så stor grad som mulig. Dette er et ledd i kvalitetssikringsarbeidet og er også med på å sikre en nasjonal standard, samtidig som det er et virkemiddel til å unngå at hele byrden med eksamensarbeidet faller på den interne staben.

Når det gjelder programsensorrapportene, har instituttet hatt stor nytte av disse. Vi har hatt anledning til å få programsensor til å vurdere forhold som har vært av interesse for oss, og på den måten har disse rapportene fungert bra som et ledd i internevalueringen.

3.5 Internasjonalisering

	2008	2009	2010		
innreisende studenter					
Utreisende studenter	25	27	32		

Av de 25 studentene som reiste ut i 2008 var det 24 på bachelornivå og én på masternivå. Av de 27 som reiste ut i 2009 var det 24 på bachelornivå og 3 på masternivå¹.

Bachelorprogrammet i sammenliknende politikk inneholder seksti (60) frie studiepoeng som vi oppmuntrer studentene til å bruke til utenlandsopphold. Utenlandsopphold blir ansett som en naturlig del av en utdanning i sammenliknende politikk. Muligheter for mobilitet blir nevnt i alle sammenhenger i informasjonsmateriell og på informasjonsmøter. Instituttet prioriterer å

¹ Vi har ikke fått tilgjengelig fordeling mellom master og bachelornivå. Videre har vi ikke fått gjort tall for innreisende studenter tilgjengelig.

ha et bredt tilbud av utvekslingsavtaler, spesielt når det gjelder å dekke mange europeiske land.

Masterprogrammet i sammenlignende politikk har også gode muligheter for utveksling, siden substanskursene, som utgjør andre semester, kan erstattes med kurs på masternivå ved andre universiteter. Dette gjør at også studenter på masternivå kan ha studieopphold i utlandet, slik at de kan ta spesialiserte kurs innen emner som er relevante for studiene deres.

Instituttets aktive holdning til internasjonalisering medfører også at studenter fra andre programmer, både programmer der institutt for sammenlignende politikk er med og andre, får benytte instituttets avtaler for mobilitet. Instituttet har prioritert å ha et bredt nettverk i og utenfor Europa, slik at vi kan tilby et vidt spekter av muligheter for utveksling.

Institutt for sammenlignende politikk ønsker i løpet av 2011 å gjennomføre ulike tiltak for ytterligere å tilrettelegge for studentutveksling. Det viktigste tiltaket for 2011 vil være å utarbeide det vi kan kalle *emnepakker* for utreisende studenter på bachelor- og masternivå. Gjennom emnepakkene vil studentene i større grad enn tidligere ha mulighet til å velge utveksling til utpekte samarbeidsinstitusjoner som tilbyr emner som instituttet spesielt anbefaler. Vi ser for oss at instituttet vil kunne tilby emnepakker innen ulike segmenter av fagområdet. Utgangspunktet for utviklingen av emnepakker er først og fremst behovet for klarere rådgivning overfor instituttets studenter m.h.t. hvilke av våre samarbeidsinstitusjoner de bør dra til, samt hvilke emner de bør og kan ta ved de ulike institusjonene. Et annet formål med utviklingen av emnepakker er å sikre at studentutveksling i større grad enn tidligere blir faglig forankret på instituttet. Samtidig ønsker instituttet på denne måten å styrke det faglige samarbeidet med spesielt utmerkede utenlandske institusjoner. Etableringen av emnepakker er for øvrig godt forelig med et eventuelt kommende breddekrav innen bachelorgraden, siden instituttet også kan legge inn faglig spenn som en del av emnepakkene. Emnepakkene vil bli utviklet på bakgrunn av kartlegging av eksisterende internasjonale nettverk på instituttet, samt ønsker for hvilke utenlandske institusjoner vi bør videreutvikle eller etablere nye samarbeid med. De vil bli utarbeidet av internasjonal studiekonsulent i dialog med instituttets ledelse og vitenskapelig ansatte.

Instituttet har også planer om å videreføre samarbeidet med Nordic Center ved Fudan University i Shanghai om kurs i kinesisk politikk. Dette arbeidet starter nå og målet er et semester på bachelor-nivå med en blanding av språk og politikk. Vi ønsker at dette skal kje som et nordisk samarbeid.

Institutt for sammenlignende politikk tilbyr også flere kurs på engelsk hvert semester, både som skreddersydde tilbud rettet mot utvekslingsstudenter og som regulære deler av studieprogrammene. Dette gjør at vi stiller sterkt med hensyn til ”internasjonalisering hjemme”, ikke bare ved at studenter får erfaring med undervisning på engelsk, men også gjennom at de får kontakt med utenlandske studenter som deltar på de samme emnene.

4. Oppsummering

Instituttets utdanningsprogram er i en positiv utvikling i forhold svært mange av de indikatorer vi skal måle virksomheten i forhold til. Særlig gledelig er det å merke seg av søkertallene er relativt stabile og gode, at studiepoengproduksjonen er økende og god og at studentene rapporterer om gode læringsvilkår.

Vi vil videre påpeke som gledelig at våre analyser av frafallsproblematikk på bachelor- og masternivå virker å være nokså fraværende. Med utgangspunkt i målinger av studenter som faktisk begynner et studium ved Institutt for Sammenlignende Politikk, ser vi at frafallet er høyst marginalt/ikke eksisterende.

Instituttet gjennomførte i 2010 omfattende studieplanendringer på masternivå, som innebærer endringer av emnestrukturen. Instituttet vil derfor prioritere implementering og oppstart av de nye masteremnene SAMPOL 306 høsten 2011 og SAMPOL 307 våren 2012. Instituttet besluttet i 2010 å overta og videreføre et eget tverrfaglig bachelorprogram i Europastudier. Instituttet vil arbeide med implementeringen av dette programmet der første opptak vil skje høsten 2011. Instituttet vil også jobbe med kurs på PhD-nivå blant annet ved å vurdere muligheten av å utvide eksisterende mastergradskurs til PhD-kurs.